

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ו שבט תש"פ: הדלקת נרות: ירושלים 4:36 תל-אביב: 4:51 חיפה 4:40 מוצאי שבת: ירושלים: 5:51 תל-אביב: 5:52 חיפה: 5:51 ר"ת: 6:29

פרשת בא

כבוד הזולת

למען שמירת כבודו של הרב

פעם 'גונב' לאזני החזון איש כי בעלי בתים בשכונה שסמוכה לתל אביב גמרו אומר להעביר מכסאו את רב השכונה והרב עצמו לא ידע על כך דבר. התוכנית היתה שלאחר תפלת מעריב יגשו אליו הגבאים ויודיעו לו על ההחלטה. החזון איש שהכיר את הרב, סבר שאין זה נכון להדיחו ולבזותו ויש לשמור על כבודו.

באותו יום בין מנחה למעריב לימד הרב כמנהגו בכל יום, את דף הגמרא לתל אביב בעלי הבתים, ואמנם התפלא על כך שמשום-מה הסבו לשולחן גם כל הגבאים, וגם היו יותר אנשים מהרגיל בכל יום. הרב ניסה להסיח דעתו מהדבר המוזר הזה והמשיך להסביר את הסוגיא.

לפתע, לתדהמת חלק מהנוכחים שהכירוהו, נראה החזון איש בבית המדרש כשמקלו בידו, והוא התקרב לשולחן. בקהל עבר זרם לחישות על מהותו של האורח הדגול שהגיע מבני ברק. בגמר השיעור הביע החזון איש בפומבי את סיפוקו והתפעלותו מרוב ידיעותיו ועמקותו של הרב, ולא הסתפק בכך אלא ניגש אל הרב לאחר תפילת מעריב להודות לו בקול רם על שיעורו. לא נותר לגבאים הנרעשים ולבעלי הבתים הנדהמים אלא להתפזר בשקט לבתיהם לאחר התגודדות קצרה.

הלמות עמלים

רגישות לכבוד הזולת...

אחד מגדולי הת"ח ישב לנחם אבלים. הוא ציין באוזני האבלים תשובת הת"ח סופר" הנוגעת ישירות למקרה הפטירה של אביהם. אך טעה, ואמר בשם החת"ס לאיסור, בעוד שמסקנת החת"ס היתה להיתר.

הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל שהיה נוכח במקום, סבר שצריך לתקן את הטעות שלא יגרם מכשול, אך מאידך יש לעשות זאת תוך כדי שמירה קפדנית על כבודו של הטועה. ומיד הביא רעיון במוחו כיצד יעשה את שניהם:

הוא פנה לאותו ת"ח ואמר בהתלהבות: "אה, נכון! יש כזו תשובה ב"חתם סופר" על המקרה הזה, כפי שכבודו אומר... ואז החל לשנן בעל פה את כל הפיסקה של החת"ס כולל הקטע בו נפלה הטעות... ואז תפס אותו ת"ח ואמר: "אוי, טעיתי, הרי הלשון בחת"ס הוא כפי שאתה אומר ולא כמו שחשבתי..." אך רבי אברהם עשה עצמו כלא מבין והמשיך לשבח ולהתפעל מפסק החת"ס ומאותו ת"ח שהזכיר אותו... ומיד העביר את השיחה לענין אחר.

ויאמר הנני

לשמור על כבודו של הזולת באשר הוא!

נלמד מהפסוק: "זירדו כל עבדך אלה אלי" (פרק יא-ח)

וכתב רש"י (מגמרא זבחים קב.). חלק כבוד למלכות, שהרי בסוף ירד פרעה בעצמו אליו בלילה, ויאמר "קומו צאו מתוך עמי". ולא אמר לו משה מתחילה וירדת אלי והשתחוית לי. כיוצא בזה אמרו חז"ל על הפסוק "ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים" (ו-ג): אמר להם הקב"ה, היו נוהגים [בפרעה] כבוד, וחלקו כבוד למלכות, אף על פי שאני צריך לעשות בו הדין. ונלמד ק"ו לעצמנו: ומה אם לפרעה הרשע, מקפיד כך הקב"ה לשמור על כבודו, אדם מישראל באשר הוא, על אחת כמה וכמה שיש לשמור על כבודו (אור יהל).

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מאריך (בספרו שיחות מוסר מאמר כח) במעלת ה"נכבדות" שצריך להרגיש כל יהודי. מעלה זו מחייבת אותו בהנהגה שונה מאדם שאינו נכבד, וכמו שתוספת המעלה בנכבדות שיש לכהנים, מחייבת אותם באזהרות יתירות ביחס לישראל, כך אדם מישראל, יש בו תוספת מעלה של נכבדות ביחס לאומות העולם.

נכבדות זו מחייבת את האדם בהנהגה שונה, כאמור. לפי"ז נמצא שהאיסור הנאמר בפרשת יתרו "ולא תעלה במעלות על מזבחי" אינו רק מצד המקום, שהוא מקום נכבד וחייבים להתנהג שם באופן מכובד ביותר, אלא הוא גם מצד האדם, שכיון שנתקרב למזבח, נעשה הוא נכבד יותר, ואין זה ראוי שאדם נכבד יפסע בצורה שאינה מכובדת.

מהי אמת-המדה לבחון ולהכיר באדם האם יש לו נכבדות עצמית? התשובה היא במה ששינוי במסכת אבות (פרק ד' משנה א) "איזהו מכובד? המכבד את הבריות!" ולכאורה היה יותר מדוייק לומר "איזהו מכובד. זה שמכבדים אותו. ואת מי מכבדים? את זה שמכבד". ובכלל צריך להבין: מה מעלה יש בזה שיכבדוהו, הרי אדרבה, ראוי לו לאדם להתרחק מן הכבוד?

אלא כך ביאורם של דברים: "איזהו מכובד?" כלומר: איזהו אדם ש"מכובד" מעצמו [ולא מאחרים] היינו שיש לו "נכבדות" עצמית שזה אומר שהוא מכיר את ערכו הנעלה כיהודי העובד את בוראו וממילא זה מחייבו לנהוג בהתאם: והתשובה: "המכבד את הבריות". כלומר: זה שמכבד את כל הבריות [ולא רק את המיוחסים אצלו, או אנ"ש] מתוך הכרת ערכם הנעלה כבריותיו של הקב"ה שנבראו בצלם אלוקים, רק אדם כזה מסוגל להגיע למעלת הנכבדות העצמית גם בלי שיכבדוהו אחרים!

לדקדק בכל דיבור היוצא מהפה שיהיה על טהרת האמת!

נלמד מהפסוק: "והעתירו לה' אלוקיכם" (פרק י-יז)

מדוע אמר פרעה "והעתירו" בלשון רבים: ביאר הרמב"ן:
"כי כן יאמר פרעה בכל פעם דרך מוסר, כי יודע פרעה כי משה הוא המעתיר, כי כן אמר לו: "למתי אעתיר לך" "והעתרתי אל ה'" "אפרוש כפי אל ה'", כי לא ידבר [משה] בזה לשון רבים, שלא יוציא שקר מפי.

נמצאנו למדים מדברי הרמב"ן, עד כמה דקדק משה רבינו בדיבורו שיהיה על טוהר האמת. שכן, אף כי מדרך הענוה לייחס את מעשה עצמו בלשון רבים, ואם כן, משה העניו מכל אדם היה יכול להכליל עצמו בלשון רבים ולומר "והעתרנו אל ה'", אעפ"כ הקפיד משה שלא לסטות במשהו מדקדוק האמת, ואמר בלשון יחיד "והעתרתי" כפי שכך היה באמת.

מובא בספר מעלות המדות: כל זמן שהבריות מתרחקין מן השקר ומתדבקין באמת, הקב"ה מושיען כנאמר: "ויאמר אך עמי המה בנים לא ישקרו ויהי להם למושיע" (ישעיה סג). וכל מי שאוהב את האמת, מציל את נפשו מדינה של גיהנם, ולא עוד אלא שמציל כמה נפשות מן המיתה.

אי אמירת האמת נחשב גם כאשר אינו מוציא מפי דבר שקר ממש אלא קרוב לשקר כמו שכתב הרמח"ל ז"ל (במס"י פרק יא): "ויש אחרים קרובים להם (לשקרנים) במדריגה, אעפ"י שאינם כמוהם ממש, והם המכזבים בסיפוריהם ובדבריהם. והיינו, שאין אומנותם בכך ללכת ולבדות סיפורים ומעשים אשר לא נבראו ולא היו, אלא בבואם לספר דבר-מה, יערבו בהם מן השקרים כמו שיעלה על רוחם, ויתרגל בזה עד ששב להם כמו טבע, והם הם הבדאים אשר אי אפשר להאמין לדבריהם. וכמאמר חז"ל (סנהדרין פט) כך הוא עונשו של בדאי, שאפילו אומר אמת, אין שומעין לו.

הגר"י קניבסקי - הסטייפלר זצ"ל התאונן בפני הגרמ"מ שולצינגר זצ"ל כהאי לישנא: "בשנים האחרונות נהיה המצב שאני מוכרח להזהר בכל מילה ומילה שאני מוציא מהפה... מאוד מצער אותי שאם אני מעלה צד של סברא בעלמא, מיד זה נהפך להיות פסק הלכה... ואם אני משיב על איזו שאלה "אינני יודע" מפני שבאמת אינני יודע, מיד זה נהיה "ספיקא דדינא"..."

"מלבד זאת" - הוסיף הסטייפלר - "יש אנשים שאינם מבינים (או בכוונה מזויפים) מה שמדברים עמם... וכדוגמת מעשה שהיה, שבזמן "הצהרת בלפור" נכנסו חובבי הציונות שבעיר בריסק אל הגאון **רבי חיים סולוביצ'יק זצ"ל** ושאלו אותו: "האם צריך להגיד הלל?!" גער בהם רבי חיים: "הלל?! הלא הנידון כאן האם זו בשורה טובה, ועל בשורה טובה הרי אין אומרים הלל אלא שהחיינו... וזה הייתם צריכים לשאול: האם לברך שהחיינו..."

"מיד יצאו אותם אנשים מלפני רבי חיים ופירסמו בחוצות: "רבי חיים פסק כי על "הצהרת בלפור" אין אומרים הלל אלא שהחיינו... ככה אוהבים בני אדם לבדות דברים מלבם ולזייף... אנשי אמנה אבדו."

יש לזכור תמיד את דברי רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים - מז): "וכן עונשו של בדאי, אפילו כשאומר אמת אין שומעין לו. אבל כל הדובר אמת ואינו דובר שקר אף להעלותו על לבו. כל דבריו מתקיימין, וגוזר גזירה מלמטה והקב"ה מקיימה מלמעלה. על זה נאמר: "ותגזר אומר ויקם לך."

האם הותר לשנות מהאמת "לטובת הישיבה"?

אורחים רמי-מעלה ביקרו בישיבתו של החפץ חיים בראדן. אחד מהם אמר לח"ח: "הייתי כאן כבר בעבר, כפי שאתם זוכרים ללא ספק". אך הח"ח השיב לתומו: "אני מצטער, אני מזקין וכבר אינני זוכר דברים כמו פעם".

אחד מבני הבית שרצה לרצות את האורח, הזכיר את המקרה שאכן הלה נפגש עם הח"ח והוא בוודאי זוכר... אבל הח"ח נשאר בהתנצלותו כמקודם. לאחר מכן הסביר זה שרצה לרצות, שכוונתו היתה "לטובת הישיבה" ולכן הציג הדברים כאילו זוכר הח"ח את הפגישה הקודמת.

אולם הח"ח לא הסכים לקבל זאת ונימוקו עמו: "טובת הישיבה אינו אחד מהמקרים שהותר בהם לשנות מן האמת..."

"אין בונים אמת ע"י שקר..."

פעם סערו הרוחות בענין ציבורי חשוב. הגאון **רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל** מצא לנכון להביע דעתו הנחרצת בענין. אחד מנאמניו ניסח את המודעה, ובראשה כתב את התארים השגורים על רבי בן ציון כמו "הגאון האדיר פוסק הדור" וכו'. כשהביא את המודעה לפני רבי בן ציון, קרא את הנוסח ומיד קרעה לגזרים... ראה רבי בן ציון את תדהמתו של הלה והסביר (בענוותנותו) הרי המודעה פותחת בשקר "הגאון האדיר" וכו' ואין בונים אמת על ידי שקר..."

ומעשה בתלמיד שהביא מכתב המלצה חתום ע"י ראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל שהותיר לצד שמו מקום לחתימת רבי בן ציון, וכתב מעליו: "הגרב"צ אבא שאול, מראשי הישיבה". אמר לו רבי בן ציון: "צר לי להטריח את ראש הישיבה, אבל איני יכול לחתום על מסמך שאינו אמת. ראש ישיבה יש אחד! ואני אינני אלא ר"מ, מגיד שיעור". נאלץ התלמיד להביא מכתב חדש, ורבי בן ציון חתם תחת הכותרת: "ר"מ הישיבה".

יגילו במלכם

על דקדוק האמת...

דבקותו של הגרא"ל שטיינמן זצ"ל במדת האמת בכל דיקדוקיה היתה לשם דבר. וכפי שהעיד עליו הגאון **רבי דוב לנדא שליט"א** (מיד לאחר פטירתו בכ"ד כסליו תשע"ח) שכמו שאדם שגר באנגליה ידבר בשפה האנגלית ואדם שגר באיטליה ידבר איטלקית. כך בעולם האמת ישנה רק שפה אחת שזוהי שפת האמת. ועל הרב שטיינמן אפשר לומר שהוא דיבר בעולם הזה רק בשפה שמדברים בעולם האמת...

וכך חינך לאמת ברורה ומוחלטת את תלמידיו ומקורביו. ופעמים שהיתה תביעתו לדקדוק האמת חדה ונוקבת כדוגמאות שלפנינו: מעשה במקורב של הרב שטיינמן שנכנס אליו בליווי גביר נכבד. אותו מקורב ביקש ברכה. עבור הגביר והוסיף, כי בשנה האחרונה תרם אותו עשיר 20 מליון דולר לעניי ארץ ישראל בלי שאף אחד יידע על כך...

הגיב הרב שטיינמן: "זה לא נכון!" הלה התפלא ואמר: "הלא רק אני יודע את הסכום שתרם!" נענה הרב שטיינמן לעומתו: אמרת שאף אחד לא יודע מכך וזה לא נכון. הנה אני כבר יודע מזה..."

ומעשה שהגיע אליו יהודי ממקורביו שרצה לפתוח כולל, והיה לו תקציב לכולל של עשרה אברכים למשך שנה, וביקש ברכה שתהיה לו אפשרות להרחיב את הכולל ולהחזיקו ליותר זמן.

שאל אותו הרב שטיינמן: "בשביל מה אתה צריך לפתוח כולל?" ענה לו "בשביל להגדיל תורה ולהאדירה..." אמר לו הרב שטיינמן: "יש לי כולל פוניבז' עשרה אברכים מיוחדים שאין להם מה לאכול בבית, אתה מסכים להחזיק אותם במשך שנה, הרי זה גם להגדיל תורה ולהאדירה!"

השיב הלה: "הכל טוב ויפה, אבל אז אני לא יהיה ראש כולל!" אמר לו הרב שטיינמן: "אז תתחיל מזה שאתה רוצה להיות ראש כולל ולכן אתה רוצה לפתוח כולל ועל הדרך יש לך גם מטרה להגדיל תורה..."

הלמות עמלים

לעשות כל מעשה מצוה, חסד והטבה לזולת, בזריזות! נלמד מהפסוק: "ושמרתם את המצוות" (פרק יב-ז)

ודרשו חז"ל במכילתא: רבי יאשיה אומר אל תקרא כן, אלא ושמרתם את המצוות," כדרך שאין מחמיצין את המצה, כך אין מחמיצין את המצוה, אלא אם באה מצוה לידך עשה אותה מיד.

יסוד הזריזות - כותב הרמח"ל ז"ל (במסילת ישרים פ"ז) - שבהזדמן לפניו דבר מצוה או בעלותה במחשבתו, ימהר יחיש מעשיו לאחוז בה ולעשות אותה, ולא יניח לזמן שיתרבה בנתיים, כי אין סכנה כסכנתו, שכן כל רגע יוכל להתחדש עיכוב למעשהו הטוב.

והיינו, שכל מצוה או מעשה טוב שיכול אדם לעשות היום ועכשיו, אסור לו לדחות למחר ומחרתיים, גם אם נדמה לו שאז יבצע את הדבר טוב יותר.

על כך דרש החפץ חיים בפסוק "של נעלך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא" (שמות ג-ה) וכך אמר: נדמה לפעמים לאדם, שהתנאים העכשויים בהם הוא מוכרח להתקיים, מפריעים לו בדרך עלייתו בהר ה'. יש שאף מרחיק לכת וחושב שאין לו אפשרות כלל במצבו הנוכחי לקיים תורה ומצוות, ומשאיר את חובותיו לזמן מאוחר יותר "לכשירחיב"...

אך זו טעות! "כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קודש הוא", - עומד, בלשון הוה. בכל מקום ובכל זמן תוכל לעלות ולהתקרב לה'. רק "של נעלך מעל רגליך" - התאמץ להסיר את המחיצות המבדילות בינך לבין קונך ותרגיש שהנך עומד באמת על אדמת קודש...

חז"ל אומרים (במסכת אבות פ"ו מ"ב) "בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת "אוי להם לבריות מעלבונה של תורה". נשאלת השאלה: למי יוצא תועלת מאותה בת קול ומי בכלל שומע אותה?!

התשובה היא - מבאר הגר"ש פינקוס זצ"ל - הנה קורה לפעמים שאדם מתעורר להתחזק בלימוד התורה או בקיום המצוות. הוא מחליט: אני אלמד כל יום דף היומי. אני אנמור את הש"ס. אתפלל יותר בכונה. אהדר יותר במצוות, וכדומה. כל ההחלטות הללו נובעות מכח אותה בת קול. ואז כשמתעוררים, צריכים לדעת לא להפסיק את הרגע ומיד להתחזק למעשה, להשתדל לתרגם את ההחלטות למעשים בפועל ובאופן מיידי.

זוהי דוגמה של הפסוק: "קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות" (שה"ש ב-יח). כביכול השי"ת ממחר את עולמו. מביא לעולם התעוררות לשניה אחת, ומי שאז תופס אותה - הצליח! ואם לא - הפסיד! שכן הוא כבר המשיך הלאה.

כנראה מטעם זה סובר רבי יהודה החסיד ז"ל שלא יעב את המצוה שבאה לידו, אפילו על מנת לעשותה ביתר הידור, כפי שכתב בספר חסידים (סי' תתעח). עיי"ש.

"אל תחמיצנה..."

היה זה בתקופת מלחמת העולם. באחד מימי השישי סמוך לכניסת השבת קרוב לזמן הדלקת הנרות, הגיעו אל כ"ק האדמו"ר מהרי"ד מבעלז זצ"ל שני דולר שנשלחו אליו מאמריקה ליתנם לצדקה. הוא קרא מיד לגבאי ר' אהרן יושע ז"ל ואמר לו שילך תיכף ומיד למסור את הכסף לעני מסויים.

במוצאי ש"ק שאל אותו האדמו"ר, האם מסר את הכסף לאותו עני? והשיב הגבאי שעדיין לא מסר, כי חשב שאין נחיצות ליתנו מיד לפני הדלקת הנרות שהרי בין כה העני אינו יכול לעשות בזה מאומה בש"ק, ולכן החליט שיכול להמתין ולמסורם במוצאי שבת.

צעק עליו האדמו"ר בתרעומת רבה: וכי אין לי שכל כמוך ולא ידעתי את החשבון הזה שיש עוד זמן. אבל בכל זאת מיהרתי למסור לך מיד קודם כניסת השבת כדי לתתם לעני להחיות נפש יהודי, שתהיה שמחה בביתו כבר בשבת קודש, ביודעו שיש ברשותו שני דולר שיכול להחיות נפשו ולפרנס עצמו הרבה זמן.

מפי אדמו"ר מקאלוב שליט"א - ארה"ב

"החברותא מחכה לך..."

מספר הגר"א ישראלי שליט"א: רבינו הגרא"מ שך זצ"ל ראה פעם בחור מתלמידיו בישיבת פוניבז' שהתעכב מלהכנס להיכל הישיבה בתחילת הסדר. הוא ניגש אליו ושאל אותו: "איך אתה ככה מתעכב, הרי החברותא שלך מחכה לך בפנים!?" ענה לו הבחור: "החברותא שלי עדיין לא הגיע, בוודאות!" אמר לו הרב שך: אני מבטיח לך שהחברותא שלך מחכה לך בפנים, אני בטוח שהוא כבר הגיע! איך אתה מתמהמה מלהכנס?!"

התפלא הבחור ושאל לתומו: "ראש הישיבה יודע בכלל מי החברותא שלי?" אבל הרב שך נשאר בשלו: "אני יודע שהוא מחכה לך במקום... זו משנה מפורשת: "אפילו אחד עוסק בתורה שכינה כנגדו, הקב"ה יושב ומחכה לך בפנים ואיך אתה מתמהמה ולא מזדרז?!"

הלמות עמלים

הזריז נשבר...

הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל היה אומר כי התכונה שמאפיינת את גיסו הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל היא שכל דבר הוא עושה בזריזות נפלאה. הוא קם מוקדם בבוקר, ועוד בטרם שאחריים התעוררו, הוא כבר הספיק להתפלל, לשנות את פרקו, לבקר חולים ולהספיק עוד כמה וכמה דברים טובים.

וכפי שמתאר נכדו רבי דוד לוי: "סבא היה קם עם שחר. ראשית היה לומד את ה'דף היומי' ה'משנה היומית' ו'ההלכה היומית'. הקפיד להתפלל 'ויתקין' והגיע ראשון לבית הכנסת. סידר את הספסלים. הטיב את הנרות, ואז היה מתכוון לתפלה. תפילה זכה של אחד מנקי הדעת בירושלים."

ובנו הגאון רבי שמחה שלמה זצ"ל ציין "דוגמא אחת לדברים הרבים שהספיק אבי לעשות. על אף שמעולם לא עמדה מכונית לרשותו, הספיק להגיע אין-ספור פעמים בשבוע לבקר בבתי חולים, בתוספת לעבודתו בת"ת 'עץ חיים' ולכל עיסוקיו הקבועים, ועוד כהנה וכהנה מצוות רבות שנזדמנו לו ולא החמיצן"

כך היה רבי אריה תמיד עמוס במרץ נעורים מלא שאיפות להספיק ולקיים עוד ועוד מצוות, ובזכות השאיפות הללו הספיק הרבה מאד. דרך אבות

לשניות אבחנונו...

את גודל התועלת שניתן להפיק מהזריזות וניצול הזמן, במעשה שלפנינו: מעשה באברך שניגש לגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א ושאל אותו איך הוא מצליח לקבל בשעה אחת אנשים כה רבים. ואיך מצליח להספיק ללמוד כל כך הרבה במגוון מקצועות התורה ביום אחד.

השיב לו רבי חיים בתמיהה: "הרי הנך יודע כמה דקות יש בשעה? ששים! וכמה שניות יש בדקה? ששים! כמה שניות יש בשעה? שלושת אלפים ושש מאות!"

"היש לך מושג מה אפשר לעשות בשלושת אלפים ושש מאות שניות?!"

עפ"י דברי שיח

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

"כי עזה כמות אהבה"...

אז תפתח את התריס:

האם התכוון לתריס החלון, או לתריס הלב? כך או כך בתוך כמה שניות נשמע קול תריס נפתח, ועיניהם נפגשו. הבן התחנן: אבא, תיסע הביתה! חבל על המאמץ! אני לא עוזב כאן, וכל מה שתנסה לשווא. לא חבל?

אבל אבא הסביר באופן הכי פשוט: בלעדיך אין לי מה לעשות בבית, ממילא פשוט אין לי סיבה לחזור לשם.

הבן הבין שאביו יישבר מהר, כמה זמן הוא כבר יוכל להתמיד בהפצרותיו? בזה מבחינתו הסתיים הענין.

* * *

החושך ירד, השעה התאחרה. קיפל האבא משהו מתחת לראשו, ונרדם ככה בגינה. ולמחרת שוב שיחות הטלפון חסרות התכלית. אבא לך הביתה - חבל על הזמן! היה קשה לו לראות את אביו מתייחס בגללו תחת כיפת השמים.

הסיפור הזה התחיל ביום שני, יום אחר יום, לילה אחר לילה, המשיך האבא לשהות במקום, ועיני הבן כלות לראות את האבא המסור מתעקש להשאר במקום לסבול... בליל שישי, בשעה 02:30 מישוהו העיר אותו, שם על הספסל. הוא תיאר לעצמו שמדובר או במשטרה, או בטיפוס שהמשטרה מחפשת אחריו... אבל לא! זה היה הבן שלו, הבן שהודיע: אבא, אני חוזר - כי רק אתה ישנת עבורי שבוע ברחוב!!! וכשחזר, חזר לגמרי, עם כל הלב והנשמה היהודית...

סיים הרב וינברג: רבותי! זה הפשט "כי עזה כמות אהבה" -

צמרמורת אוחזת בנוכחים, אך הרב וינברג לא מרפה וממשיך לפתח את המסר לפי דרכו. עד שר' מוטי שוב נוטל את המיקרופון, וקול הטנור המיוחד שלו מתפשט מאליו וסוחף שוב את כולם: "שימני כחותם" - -

* * *

צריך כוחות להתנהג כמו אותו אבא. הרבה כוחות. המון כוחות. אין-סוף כוחות. אך ישנם מצבים בהם אין דרך קלה יותר. אין לנו קצה של מושג עד כמה גדולה כוחה של אהבת-אב, או אהבת-אם, ועד כמה היא משפיעה על ילדנו. האם לא נשתמש בכלי העוצמתי הלוה שהקב"ה מסר לידנו?

לאחרונה התקיים 'קונוונשן' של ארגון 'דרשו' באוקספורד, אנגליה. במסגרת ימי הועידה גם התקיים סיום הש"ס, בהשתתפות רבים מיהדות אירופה. במהלך האירוע נאם פה מפיק מרגליות, הגאון רבי יוסף וינברג שליט"א - רב דק"ק תפארת ישראל גולדרס גרין.

באמצע דבריו עצר וטען שאינו יכול להמשיך ללא עזרתו של ר' מוטי שטיינמץ. זה האחרון נודע כאמן-הרגש אך מה לו ולדרשנות! אך הרב וינברג מבקש ממנו. ר' מוטי נוטל את המיקרופון ו"דורש" את המילים "כי עזה כמות אהבה" בניגונו הידוע...

התמורת מצטרפת, כל הנוכחים מצטרפים ועיניהם מתלחחות. רק עכשיו יכול הרב וינברג להמשיך.

* * *

הוא עדיין לא חושף אם השיר רק נועד לחימום הלבבות - "איד אָנוואַרעמען די האַרץ" כלשונו - או שעצם מילות השיר קשורות לענין. אך הוא ממשיך:

את מה שאספר לכם עכשיו שמעתי מידידי, בעל המעשה בעצמו. מדובר באברך ירושלמי, תלמיד-חכם מופלג. יש לו שתיים-עשרה ילדים בלי עין הרע, וכולם "פצצות". כולם? אחד מהם התחיל בשלב מסוים להתליק. איד תיאר זאת אביו באוזניי: ככל שגדלו השערות קטנה הכיפה, וככל שקטנה הכיפה גדלו השערות. בקיצור, ההורים עברו ממנו "שבעה מדורי גיהנום".

ביום בהיר הודיע להם שהוא עוזב את הבית. לאן? "מה זה משנה. אני כבר מעל 18". הוא נעלם, וככל שניסו ההורים לאתר את מקום הַמְצָאָה לא הצליחו, המשטרה לא הסכימה לסייע כי פיקוח-נפש רוחני הוא לא בקטגוריה של פיקוח נפש פיזי. אבל האבא לא נח ולא שקט עד שאיזה פוליטיקאי, חילוני דווקא, הצליח לארגן לו אָפּוֹן-סְלוּלָרִי שגילה בדיוק היכן שוהה במקום כלשהו בצפון-תל-אביב.

באותו יום ארז האברך הירושלמי בשקית, טלית-ותפילין, "אָ עגל-וואַסער שישל או טעפל" [קערת נטילת ידיים ונטלה], שני סנדוויצ'ים ובקבוק מים. הוא נסע לתל-אביב והתמקם בגינה סמוכה לבית בו נמצא הבן-יקיר בהתאם לאָפּוֹן-הסְלוּלָרִי.

התקשר לבן ושאל: 'אתה רואה אותי?'

מה? איפה?! התריס פה סגור בכלל.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממוקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il